

Kroniek

Nummer 2 Jaargang 20 / Juli 2000

Uitgave van de Grolsche Bierbrouwerij

Enschede huilt

Een buurt, die wel veel zorgen had,
maar die ook vol verhalen zat,
vol humor en gezelligheid,
die buurt zijn we voor eeuwig kwijt.

Daar waar het vol van kinderen was,
verschillend van geloof en ras,
maar in hun spel gelijkgezind –
loopt nu geen enkel kind.

In de oorlog stond de stad in brand
op Pathmos, Zwik en Hoogeland:
meer dan een halve eeuw nadien
kun je daarvan nog sporen zien.

Nu is, in de heerlijke maand mei,
bij vogelzang, zo vrij en blij,
de stad opnieuw iets aangedaan
dat nooit en nooit voorbij zal gaan.

Arm Enschede, verberg je in
de armen van je koningin
en huil, want daar is een reden voor
en huil dan maar aan één stuk door.

Willem Wilmink

grolsch.

Direct na de grote explosie stegen uit de wijk inktzwarte wolken op, terwijl ons brouwhuis nog volop in het zonlicht lag.

Colofon

Grolsch Kroniek

Nummer 2
20e jaargang / Juli 2000

Een driemaandelijke uitgave,
bestemd voor het personeel van
de Grolsche Bierbrouwerij.

Redactie-adres

Grolsch Kroniek
Postbus 55
7500 AB Enschede

Redactie-Raad

P. van Rooijen
N. Krikke
G. ten Cate
P.E.A. Könings

Vormgeving

Oostenwind BNO, Hengelo

© 2000 – Nadruk van deze uitgave in welke vorm dan ook, geheel of gedeeltelijk,
in het Nederlands of in enig andere taal,
is zonder schriftelijke toestemming van de uitgever niet toegestaan.

Verdriet Hoop Vertrouwen

13 Mei 2000. Een dag die we nooit zullen en mogen vergeten. Enschede wordt getroffen door een enorme ramp. Onze brouwerij wordt zeer zwaar beschadigd en ontsnapt op het nippertje aan de totale vernieling. Er is immers veel leed; we denken aan de slachtoffers, onze burens en de Grolschgemeenschap.

Na de eerste grote golf van betrokkenheid, hulp en sympathie is de maatschappij inmiddels weer overgegaan tot de gebruikelijke orde van de dag. Veel tijd zal echter nodig zijn om alle wonden te helen. We moeten beseffen dat het moeilijkste nog moet komen. Onze aandacht voor de medemens mag niet verslappen. En daarom zal Grolsch, zoals u verder in deze Kroniek leest, een bijzondere Stichting oprichten.

We denken terug aan de eerste dagen na de ramp; het waren dagen waarin we ook al datgene wat toch nog positief was op een rij hebben gezet: een zaterdagmiddag, mooi weer, minimaal aantal mensen op de brouwerij, geen dodelijke slachtoffers in de Grolsch-gemeenschap, emballage ongeschonden, vrachtwagens niet of nauwelijks beschadigd, een brouwerij die hersteld kon worden.

Grolsch geeft in deze moeilijke tijd een bewijs van een enorme veerkracht. De inzet, de creativiteit en het wederzijds begrip zijn fantastisch. Wij hebben dan ook grote waardering voor u allemaal; iedereen heeft vanuit zijn job en eigen verantwoordelijkheid een bewonderenswaardige prestatie geleverd.

Zonder de anderen te vergeten, kijken we toch terug op de bijzondere prestaties van "de mensen van het eerste uur en de brandweer". Dat Groenlo de mensen uit Enschede zo gastvrij heeft opgevangen, verdient een zeer bijzondere vermelding.

15 Dagen na de ramp draaide in Enschede colonne 9 weer; nooit was het geluid van flesjes op een bottellijn zo mooi en inspirerend. Enkele dagen later draaiden ook colonne 11 en de vatenlijn en werd er in het brouwhuis weer volop gebrouwen. Het is nauwelijks te geloven gezien de toestand van de brouwerij direct na de ramp.

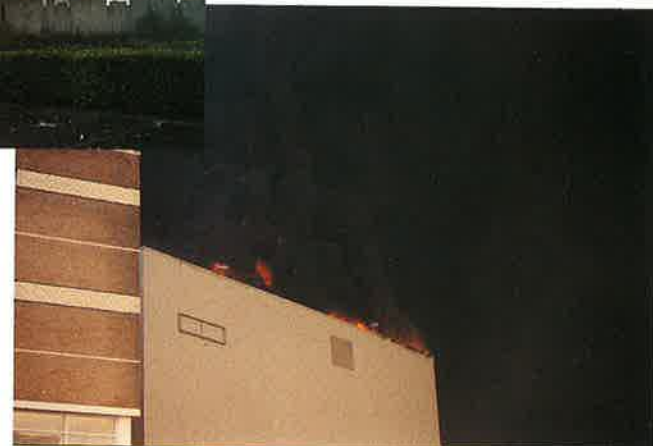
Er blijft nog heel veel te doen, maar met de getoonde inzet zijn wij ervan overtuigd dat Grolsch moreel sterker uit deze zware beproeving zal komen. Naast het grote verdriet kwam er plaats voor hoop; hoop leidde tot vertrouwen.

KOMT TIJD, BLIJFT GROLSCH

J. Troch

Terwijl de huizen aan de Roomweg aan de vlammen ten prooi vielen, breidde de brand bovenop de afvalwaterzuiveringsinstallatie zich steeds verder uit.

Ramen en kozijnen van het brouwhuis zijn met donderend geraas naar beneden gevallen.

Ruiten, ramen, deuren van het kantoor werden door de drukgolf van hun plaats gerukt.

De grote glaswand was totaal ontzet en vele tientallen vierkante meters glas stortten naar beneden. Overal waar je keek lag glas, glas en nog eens glas.

De ravage in de Bierstraat was groot. Het Centraal Magazijn brandde als een fakkel.

De muur van colonne 11 en de vatenrapperij werd na de brand verder ontmanteld en veiliggesteld.

De staalconstructie van het Centraal Magazijn was aanzienlijk verwrongen door de verschrikkelijke hitte. Het aannamestation van de vaten werd zwaar beschadigd.

Het Centraal Magazijn én de werkplaats van de Technische Dienst zijn inmiddels geheel afgebroken.

Ook het Ketelhuis heeft harde klappen moeten opvangen.

De Lagerkelders 4 en 5 hebben aan de oost- en zuidzijde de grootste schade moeten ondergaan. De gehele ommanteling moest worden verwijderd.

Van de portiersloge aan de Roomweg was nog maar weinig over.

Alle deuren en ramen op het expeditieterrein waren eruit gevallen.

Ook het brouwhuis liep vooral een enorme glas- schade op. Alle ramen werden ontzet en moesten worden vervangen. Het glas verdween in grote containers.

Zo zag het dak van de afvalwaterzuiveringsinstallatie eruit! Er bleef maar weinig van over!

De verwoeste afval- waterzuiverings- installatie werd geheel ontdaan van beplating en opbouwconstructie. De bovenstukken van de grote ketels werden daarna afge- zaagd.

Om de productie van bier in beugelflessen op te voeren, werden vele handen van diverse Enschedese medewerkers ingeschakeld. Nu weten ook zij wat 'beugelen' is.

Een mobiele com- pressor werd geïn- stalleerd (vlak naast het brouwhuis).

Door enorme inzet en doorzettingsvermogen konden 5 weken na de ramp de eerste bier- fusten via een herstelde liftinstallatie naar boven, richting vatentapperij.

Om colonne 11 veilig weer in gebruik te nemen moest een noodwand geplaatst worden. De colonne zelf werkte weer als vanouds!

Trots toonden de operators de eerste flesjes die van colonne 9 afkwamen: de vertrouwde pijpjes met ons eigen etiket! (De helm bleef gewoon op!)

Opvallend gegeven: op één dag werd het record beugelen verbeterd: 96.960 flessen!

Weldra werden zo'n 22 mobiele kantoren geplaatst, compleet geïnstalleerd en voorzien van telefoon, telefax, computers én airconditioning.

Het Centraal Magazijn, dat door de brand totaal verwoest werd, is nu tijdelijk ondergebracht in een 9-tal mobiele cabines.

Nu de ontmanteling van kelder 4 en 5 voltooid is, is men inmiddels begonnen om de omkleiding van beide kelders in oorspronkelijke staat terug te brengen.

Betrokkenheid, een simpel woord. Een woord, een begrip uit het beleidsplan van de ondernemingsraad. De gebeurtenissen van de afgelopen weken overziende, is de raad van mening dat onze medewerkers zeer betrokken zijn bij het wel en wee van onze brouwerij. Het is ongelooflijk om te zien wat er de voorbije weken gepresteerd is.

Vanaf het eerste moment dat de ramp zich voltrok, zijn er mensen op de brouwerij geweest die onder de meest zware omstandigheden de juiste handelingen hebben verricht. Een ieder op zijn plaats heeft datgene gedaan wat door de omstandigheden werd gevergd. Wat er allemaal is gebeurd, is te lang om op te sommen. Deze Grolsch Kroniek geeft er echter een overzicht van. Dankzij de inzet en het improvisatievermogen van alle medewerkers is het ons gelukt de schade te beperken.

De informatieverstrekking naar de medewerkers toe was goed. Alle medewerkers en gepensioneerden werden via een brief op het huisadres geïnformeerd over de laatste stand van zaken. De eerste zorg gold natuurlijk het welzijn van onze medewerkers, die mensen die op de een of andere wijze getroffen waren door deze verschrikkelijke ramp. Pas daarna werd gedacht aan de productie- en herstelwerkzaamheden.

De afgelopen jaren is door de ondernemingsraad vaak gepraat over integratie van Groenlo en Enschede, van kantoor, productie en logistiek. De afgelopen weken is gebleken dat alle Grolsch-medewerkers goed met elkaar kunnen samenwerken, op welke plek in de organisatie ze ook zitten. Daar is de raad erg blij mee.

Betrokkenheid. Meeleven met onze burens. Samen de schouders eronder voor onze brouwerij. Dat siert de Grolsch-medewerkers.

Namens de Ondernemingsraad,
R. Heubach, secretaris.

'n Ramp en zijn bestrijding

Zomaar een mooie, warme zaterdagmiddag in Enschede.

Drukte in de stad, drukte in de winkels, drukte in de straten en tuinen van de wijk Roombeek. Toen kwam er een ontploffing, gevolgd door een tweede die nog veel zwaarder was. Een ramp voltrok zich in luttele minuten.

Honderden huizen waren in één klap vernield, verwoest dan wel onbewoonbaar geworden. Ook onze brouwerij, slechts 200 meter hemelsbreed van de vuurwerkopslagplaats verwijderd, moest het zwaar ontgelden.

Terwijl de huizen in de Nieuwluststraat aan de vlammen ten prooi vielen, reed onze brandweerwagen naar de poort aan de Roomweg voor de noodzakelijke watervoorziening.

De drukgolf, veroorzaakt door de zeer krachtige explosie, vernielde grote delen van ons brouwerijcomplex. Een regen van brokstukken, groot en klein, veroorzaakte een reeks van inslagen in gebouwen, muren en daken. Ook een aantal brandende brokstukken vielen op de brouwerij. Het Centraal Magazijn vatte daarop vlam en later ook de afvalwaterzuiveringsinstallatie.

Op het moment van de explosie stonden drie Grolsch-medewerkers op het punt de brouwerij te verlaten. De krachtige explosie voorkwam dit. De betonnen muur ving voor hen de ergste klappen op.

Nadat men van de allerergste schrik bekomen was en het tot hun doordrong wat er met de brouwerij gebeurd kon zijn, ging men over tot directe actie. Wim Hemmelder draaide onmiddellijk de zeven noodknoppen van de ammoniakinstallatie om, waardoor alle vaten en koelers werden ingeblokt en de compressoren in de gehele installaties gestopt.

Toen de brandweer eenmaal ons terrein was opgereden heeft onze bedrijfsbrandweer, die inmiddels tot drie man was uitgebreid, voortdurend assistentie verleend aan de leden van de beroepsbrandweer. Met behulp van de Grolsch brandweerwagen werd water opgepompt van de put aan de Roomweg. Deze put was nog juist bereikbaar via een kleine opening in het grote hek.

Door de kennis van de situatie en de ervaring opgedaan tijdens vele oefeningen kon onze bedrijfsbrandweer tot diep in de nacht waardevolle assistentie verlenen. Daarmee is vooral aanzienlijke vervolgschade voorkomen.

Ook gedurende de zondag en maandag na de ramp heeft onze brandweer, inmiddels versterkt met leden uit Groenlo tot een corps van zo'n 25 man, in ploegendienst meegeholpen om de branden te blussen. Vooral de brand die bovenop de afvalwaterzuiveringsinstallatie en de aangrenzende lagerkelder was ontstaan, bleef zeer hardnekkig voortwoeren. De belangrijkste reden hiervoor was, dat de brand in het isolatiemateriaal tussen de wanden zeer moeilijk te blussen was. Toch kon op maandagmiddag (dus 48 uur later) het sein 'Brand meester' worden gegeven. Opdracht 1 was hiermee volledig uitgevoerd: het bluswerk was voltooid.

Daarna kon de volgende fase worden ingezet: het stabiliseren van de toen ontstane situatie en vervolgens het veiligstellen van alle risicovolle en gevaarlijke omstandigheden.

De tijd ging ook een belangrijke rol spelen: de weersverwachting gaf aan dat er aan het eind van de dinsdag regen, onweer en harde wind kon worden verwacht. Reden genoeg voor onze bedrijfsbrandweer – die als enige medewerkers van Grolsch op het brouwerijcomplex aanwezig mochten zijn – om alles af te dekken en af te schermen om daarmee eventuele forse waterschade te voorkomen.

Op die manier heeft onze bedrijfsbrandweer, gedurende drie volle weken – zeven dagen van 24 uur per week – bewezen hoe belangrijk en waardevol het is over een goed getrainde en op zijn taak berekende bedrijfsbrandweer te beschikken.

Om colonne 9 weer in productie te nemen werd een stoomketel tijdelijk opgesteld onder het afdak. Onze bedrijfsbrandweer begeleidde het installeren.

De drukgolf en neervallende brokstukken veroorzaakten een geweldige chaos bij onze burens in de Beekstraat. Vele panden vatten daarop vlam.

Grolsch laat zijn burens niet in de kou staan

Velen in de omgeving van de brouwerij zijn het slachtoffer geworden van de ramp. Daarnaast hebben velen in het rampgebied bovendien have en goed verloren. Om deze nood enigszins te kunnen lenigen zijn overal in het land spontane acties ontstaan om geld bijeen te brengen. Door de overheid is het officiële gironummer 777 geopend. Hoewel zelf slachtoffer van de explosie, is Grolsch regelmatig benaderd om al dan niet spontane initiatieven in de omgeving, de regio, maar ook landelijk van ludieke acties tot massale evenementen, financieel te ondersteunen dan wel als sponsor op te treden. Grolsch heeft vanaf het allereerste begin hierin de volgende gedragslijn bepaald:

Grolsch zelf is zwaar getroffen door deze ramp, waarvan de enorme schade voorhands niet is te overzien. In zo'n situatie gaan optreden als financier of sponsor zou toch wel een heel bizarre indruk geven. We kunnen bovendien geen precedents scheppen met het ondersteunen of sponsoren van de ene actie en het afwijzen van een andere.

Maar natuurlijk zullen wij niet achterblijven en onze burens niet in de kou laten staan.

Dit heeft geleid tot de gedachte om een vorm van ondersteuning in het leven te roepen met een meer langdurig karakter. Dit "geschenk" zou kunnen worden aangewend en beheerd door een Stichting, waarin naast Grolsch vertegenwoordigers van de buurt zitting hebben. Om een indruk te geven van wat wij onder zo'n geschenk verstaan zouden we aan het volgende kunnen denken: Een gedenkteken/monument in de straks weer opgebouwde wijk; een te bouwen ruimte voor (culturele) activiteiten; alle buurtbewoners uitnodigen voor bijvoorbeeld een evenement in de Arena, een verblijf in Gran Dorado of een jaarlijks terugkerende "avond" voor alle buurtbewoners. Natuurlijk is deze opsomming puur en alleen om u een idee te geven van de mogelijkheden. En het zal duidelijk zijn dat de buurtbewoners in het uiteindelijke idee een doorslaggevende stem zullen hebben.

Qua financiering zou Grolsch bijvoorbeeld het startkapitaal voor zo'n Stichting kunnen fourneren en/of gedurende bijvoorbeeld 10 jaar als begunstiger kunnen optreden.

Deze gedachte is doorgesproken met de Ondernemingsraad, die deze gedragslijn en het idee van harte ondersteunt.

U merkt het: in dit korte artikel staat veelvuldig het woord "bijvoorbeeld" en zo is het ook. Er is nog niets besloten en er staat nog niets definitief vast. U bent van harte welkom om actief mee te denken en suggesties door te geven aan de heer P. Könings, die namens Grolsch de contacten onderhoudt met de buurt(bewoners).

C. Dubbeldam

“Uiteindelijk was iedereen veilig”

Een ramp van een dergelijke omvang brengt ook problemen met zich mee op het personele vlak.

In een zo zwaar getroffen wijk als Roombeek, waar toch ook een flink aantal medewerkers en

ex-medewerkers wonen, werd onmiddellijk de vraag gesteld: hebben onze mensen de explosie overleefd?

De afdeling Personeel & Organisatie heeft zich intensief met deze vraag beziggehouden.

Sectorpersoneelschef Eric Bakker bericht.

“Al snel hadden we de beschikking over het totale personeelsbestand (werkenden, pensioen, pré-pensioen en vutters). In de wijk Roombeek kwamen we de postcodes 7521, 7522, 7523 en 7514 tegen. We zijn toen direct gaan bellen. Eerst rechtstreeks. Had dat geen succes, dan werd contact gezocht met eventuele familieleden, bekenden, vrienden of burens. En er werd meteen doorgevraagd “Weet jij iets over de verblijfplaats van...?”

Met alle telefoongesprekken en zoektochten zijn we drie dagen lang bezig geweest. Omdat niet iedereen bereikt kon worden – door welke oorzaak dan ook – bleven wij doorzoeken. Ook de verblijfplaats van de senioren werd nagetrokken en ook van onze uitzendkrachten.

Na precies tien dagen hadden wij echt iedereen getraceerd en wisten we zeker dat iedereen de ramp had overleefd. Slechts vier personen zijn in het ziekenhuis geholpen aan de nodige verwondingen.

Daarna hebben wij de huisvesting van alle getroffenenen geïnventariseerd. Van de medewerkers van Grolsch zijn vier huizen totaal verwoest; ook van vier gepensioneerden zijn de huizen verdwenen. In totaal moest dus voor 8 gezinnen vervangende woonruimte (al of niet tijdelijk) gevonden worden. Dat is ons gelukt.

Meer dan 30 medewerkers hebben lichte tot flinke of zelfs zware schade aan hun huis gekregen. Al deze gevallen zijn bij ons nu bekend en wij volgen met aandacht de diverse oplossingen voor deze uiterst onaangename woon-situaties.

Al met al is Grolsch, wat dit betreft er goed vanaf gekomen, hoewel de ellende bij de mensen van de zwaar getroffen huizen nog wel enige tijd zal voortduren.

De wijk Roombeek werd na de explosie door de politie geheel ontruimd. Ook onze oud-medewerkster Diny Brummelhaus moest haar huis aan de Deurningerstraat (pal naast Chinees Restaurant “de Pauw”) inderhaast verlaten (FOTO: TWENTSCHE COURANT TUBANTIA).

101 uren Grolsch Kroniek

(van zaterdag 13 mei 15.00 uur tot en met woensdag 17 mei 2000 20.00 uur)

Het is prachtig weer deze eerste helft van de maand mei. Wij zijn op weg naar een schitterende zomer, een echte bierzomer. Het nieuwe Grolsch 2.5 Lemon is op 8 mei geïntroduceerd; het belooft een geweldig succes te worden.

En dan...

Zaterdag 13 mei 2000, 15.00 uur

In mijn woonplaats Delden, gelegen op 15 km van Enschede, hoor ik rond 15.00 uur een knal. Het is alsof een vliegtuig door de geluidsbarrière breekt; dat lijkt vreemd, want de F-16's van vliegbasis Twente vliegen niet in het weekend. En dan komt er een grote zwarte wolk aan. Automatisch sluit ik alle ramen en zet radio en televisie (RTV Oost) aan. Tussen de sportrapportages door hoor ik iets over een vuurwerkopslagplaats, die zou zijn ontploft. Ik voel me helemaal gerustgesteld. Ik had geen flauw idee dat er een vuurwerkopslagplaats was in de nabijheid van de brouwerij.

En dan plots hoor ik via de radio dat de brouwerij ook bedreigd is. Ik spoed mij daarheen terwijl de berichten op radio Oost steeds onheilspellender klinken. Op drie km van de brouwerij zit het verkeer vast, maar een motoragent brengt me tot op 100 meter van de brouwerij. De chaos is compleet: de vlammen slaan uit het dak van de brouwerij. Toegang tot het complex is onmogelijk. Na enige omzwervingen kom ik terecht op de mobiele commandopost van de brandweer. Daar ontmoet ik enkele brouwerijmedewerkers, waaronder onze directeur productie in tenniskleding. Ofschoon het telefoonnet overbelast is, doet de mobiele telefoon toch wonderen. We hebben

voortdurend contact met een aantal medewerkers die in de brouwerij waren of deze alsnog hebben weten te bereiken.

Je hebt het gevoel dat honderden brandweerwagens, ambulances en andere hulpdiensten in de weer zijn. Een brandweerman die wordt afgelost heeft het over "Hiroshima". De vlammen slaan inmiddels uit ons gebouw, waarin zich de gisting en lagering bevinden. Onze mensen in de brouwerij zijn ongedeerd. We nemen onmiddellijk twee beslissingen: reclame via de media wordt onmiddellijk opgeschort, een crisisteam wordt samengesteld en bijeen-geroepen op zondag 09.00 uur. Thuis gekomen zie ik de eerste beelden op televisie; het is nog veel erger dan vermoed.

Zondag, 14 mei 2000

Om 06.45 uur bel ik Hans Wiegel, voorzitter van het Centraal Brouwerij Kantoor uit bed met het verzoek contact op te nemen met de algemeen directeuren van de andere Nederlandse brouwerijen. Dit is hoe dan ook een calamiteit die solidariteit vereist tussen de grootste concurrenten. Enkele uren later is er rechtstreeks contact tussen Grolsch enerzijds en Heineken, Bavaria en Interbrew Nederland anderzijds.

Om 08.00 uur loop ik door de getroffen wijk naar de brouwerij. Het is tien keer erger dan de televisiebeelden. Het lijkt op Londen, Dresden en Grozny. Je voelt het, je ruikt het, en je begrijpt er niets van. De brouwerij brandt nog steeds. Gedeelten zijn al totaal uitgebrand. De rest is zwaar beschadigd. En dan komt het gevoel dat je niet meer los zal laten: Wat zou dit geweest zijn, indien deze explosie had plaatsgevonden op een gewone werkdag, met minstens 400 medewerkers in de brouwerij en op kantoor!

Daarna hebben we het eerste crisis-beraad met een team van 12 mensen, samen met drie bedrijfsartsen en de schade-experts. Vanaf nu en in elke crisisbijeenkomst is agendapunt 1: Het verslag van personeel en organisatie over de stand van zaken rond de medewerkers en de ex-medewerkers. Velen van hen wonen immers in de buurt van de brouwerij. Aangezien de werkzaamheden voor de nieuwe brouwerij in Boekelo slechts in het najaar kunnen starten, wordt de principe-beslissing genomen de getroffen brouwerij in Enschede te herstellen. Een persbericht wordt opgesteld en verzonden. Een ieder gaat met zijn medewerkers aan de slag om een crisis-actieprogramma uit te werken.

's Middags komt Harry Pennings, voorzitter van de raad van commissarissen, op bezoek. Samen met hem kan ik opnieuw het rampgebied bezoeken. Hij is diep getroffen. Om 17.00 uur komt het crisisteam weer bij elkaar. Onze afdeling personeelszaken probeert alle betrokkenen persoonlijk te traceren. Er zijn nog geen meldingen van slachtoffers bij de Grolsch gemeenschap. Besloten wordt de brouwerij in Groenlo zo veel mogelijk op te schalen en alle kantooractiviteiten naar Groenlo over te brengen. Een intern en extern communicatieprogramma wordt opgesteld. Mijn echtgenote is inmiddels permanent in gesprek op twee telefoons. De blijken van medeleven zijn enorm.

Maandag, 15 mei 2000

Na een hele nacht ononderbroken werk, draait om 08.00 uur 's morgens de automatiseringsafdeling op volle toeren in Groenlo. Kantoren en werkplekken zijn ingericht, een extra telefooncentrale is in gebruik. Een enorme prestatie.

Om 09.00 uur vergadert het crisisteam. Diverse ex-medewerkers zijn nog steeds niet getraceerd. Om 11.00 uur komen alle medewerkers van de brouwerij Enschede samen in het Expo Center in Hengelo. De minuut stilte die we in acht nemen voor de slachtoffers onder onze burens, is indrukwekkend. Zeven directieleden informeren onze medewerkers over de gang van zaken en over de te nemen acties. Er ontstaat een groot gevoel van solidariteit en een stroom van creativiteit.

Wonder boven wonder is alle emballage in Enschede intact gebleven; dat is ook zo voor het magazijn met het afgepulde bier en voor een deel van het bier in de tanks. Zondag hadden we alle geladen vrachtwagens van het terrein kunnen halen en nu is de grote vraag: Hoe kan de rest van de voorraad opgehaald worden en het overgebleven gedeelte van de brouwerij voor verdere schade worden behoed. We hebben een goed gesprek met Jan Mans, de burge-meester van Enschede, maar de brouwerij ligt in de binnenste ring van het rampgebied, op hooguit 300 meter van de explosie. De reddingswerkzaamheden gaan uiteraard voor en we zullen geduld moeten hebben.

Om 15.00 uur bespreken we de gang van zaken met de ondernemingsraad en om 16.00 uur informeren we de medewerkers in Groenlo. Dat is een vrij paradoxaal gebeuren: Twee jaar geleden deelden wij mee dat Groenlo gesloten zal worden en nu moet Groenlo Enschede opvangen. Nadien vergadert het crisisteam weer: nog geen slachtoffers bij de ex-medewerkers, de besprekingen met de Nederlandse brouwers en met brouwerijen in Engeland en Duitsland zijn in volle gang. Het

probleem zijn de fusten en de 30 cl. pijpjes en uiteraard het daarvoor noodzakelijke bier. De export, de beugels en de blikjes die uit Groenlo komen, kunnen onverminderd uitgeleverd worden. Inmiddels is commercie druk bezig met het uitwerken van een actieplan en de nodige communicatie naar de retail, de horeca-agenten, de horeca-ondernemers en de consumenten. En tussen-door staan we de media te woord.

Dinsdag, 16 mei 2000

Om 08.00 uur ga ik op bezoek bij mevrouw Van Wingerden, burge-meester van Groenlo. Alles zal in het werk worden gesteld om Grolsch ter wille te zijn via een actief gedoogbeleid, terwijl wij uiteraard mogelijke overlast zullen proberen te beperken.

Om 09.30 uur ga ik langs bij Andries de Groen senior, oud-directievoorzitter, pater familias. Het is een gesprek met veel wederzijdse bemoediging. Nadien loop ik door de hele brouwerij. Het is fantastisch hoe de mensen van Groenlo en Enschede samen aan het werk zijn, hoe het kantoor draait en hoe iedereen zich voor de onderneming inzet. Het noodplan krijgt vaste vorm, de consument zal zijn Grolsch biertje niet of nauwelijks hoeven te missen. De grote vraag is

wanneer we het brouwerijterrein in Enschede weer kunnen betreden. Inmiddels heeft onze eigen brandweer uit Enschede, aangevuld met deze uit Groenlo de brandweeractiviteiten op het terrein overgenomen. Een aantal brandweerlieden uit Enschede waren er zondag nog in geslaagd de brouwerij te bereiken en hebben een uitstekende job verricht. Indien zij niet de nodige aanwijzingen hadden kunnen geven aan de beroepsbrandweer, was de schade nog veel groter geweest.

De gemeente geeft 's middags een deel van het afgesloten gebied vrij aan de bewoners. De Grolsch situatie blijft echter onzeker en door het naderende onweer dreigt de schade alleen maar toe te nemen.

Woensdag, 17 mei 2000

Om 07.15 uur ben ik op het stadhuis in Enschede en heb gesprekken met diverse ambtenaren, vervolgens zie ik burgemeester Mans die mij kan mededelen dat "er hoop gloort" voor de toegang tot de brouwerij. Om 12.00 uur wordt het positieve principe-besluit

genomen en om 15.30 uur geeft de politie de toegang tot de brouwerij.

gang vrij. Het is in de omgeving een drukte van belang; mensen keren terug naar hun huizen en allerhande werklie-den zijn druk bezig de schade aan hui-zen te herstellen. Met de schade-expert en het inmiddels ingehuurde bedrijf voor reconditionering, bezoeken we de gehele brouwerij. Nog meer dan voor-heen beseft ik hoeveel groter de ramp zou zijn geweest als dit niet in het weekend was gebeurd. Ondertussen vernemen we dat ook alle ex-mede-werkers getraceerd zijn. Zij die huis en haard hebben verloren, worden door ons geholpen bij het verkrijgen van ver-vangende woonruimte en voor anderen wordt hulp bij de herstelwerkzaam-heden aangeboden. Om 20.00 uur zie ik dat de eerste vrachtwagen met gereed product de brouwerij verlaat. Het reconditioneringsbedrijf start morgen om 06.00 uur haar werkzaam-heden.

Over enige tijd wordt er weer bier gebrouwen en gebotteld in Enschede.

Grolsch zal na deze ramp sterker zijn dan ooit.

“Een ramp als deze confronteert ons met datgene wat werkelijk belangrijk is. Alle aandacht moet gaan naar een goede mix tussen mens, milieu en economie”

Grolsch heeft in Enschede uitstekende burelen. Het contact met deze mensen is uitermate prettig. Ofschoon de brouwe-rij wel eens enige overlast veroorzaak-te, kregen wij het laatste jaar in totaal twee klachten. Wanneer er een belang-rijke investering plaatsvond in de brouwerij werd de buurt geïnformeerd en op een gemoedelijke wijze werd genoten van een Grolschje. In de eerst-volgende tijd zal de buurt wederopge-bouwd worden. Daarnaast zal ook gedurende lange tijd een passende nazorg nodig zijn voor vele bewoners. Het is binnen dit dubbele kader dat Grolsch een eigen invulling zal geven aan haar betrokkenheid bij de toe-komst van de buurt.

Grolsch is goed verzekerd. Wij ver-wachten dat de gevolgen van deze explosie niet van substantiële bete-kenis zullen zijn voor het resultaat van Grolsch. Op maandag 15 mei 2000 meent een avondblad boven de beurs-berichten als grote kop te moeten schrijven: Grolsch krijgt klap van ramp in Enschede.

En uiteraard bedoelt men daarmee het aandeel Grolsch. De koers daarvan is overigens sinds deze gebeurtenis niet gedaald. Een ramp als deze confron-teert ons met datgene wat werkelijk belangrijk is. Hoe lang gaat deze maat-schappij nog dag en nacht rennen om meer geld te verzamelen en meer zoge-naamde welvaart te vergaren. Alle aan-dacht moet gaan naar een goede mix tussen mens, milieu en economie. Het echte welzijn, moet centraal worden geplaatst en dat kan slechts als het “Rijk van het geld” wordt vervangen door de prioriteit voor de mens en de menselijkheid.

Dit is de aanblik van de brouwerij ná de explosie.

En zo is straks weer de aanblik van onze brouwerij te Enschede.

Ontreddering maakt plaats voor een saamhorig- heidsgevoel

Het was een prachtige, zonnige dag in Enschede, die 13e mei. Velen verbleven buiten, in de tuin, op straat of waren de stad ingegaan. Nog maar vier weken vanaf de aftrap van het Europees Kampioenschap voetbal. Een enorme knal zette de wereld in Enschede op zijn kop. Op nog geen 200 meter hemelsbreed van de brouwerij vloog een vuurwerkopslagplaats de lucht in. De drukgolf en de brand die door de explosie veroorzaakt werden, zaaiden ongeluk en verderf over de wijk Roombeek. Uiteindelijk waren 18 dodelijke slachtoffers te betreuren en worden nog steeds 3 mensen vermist. Honderden huizen zijn totaal vernietigd en nog eens honderden huizen hebben lichte tot zware schade opgelopen. Ook de brouwerij van Grolsch werd zwaar getroffen.

Met Jan Willem Peppink, directeur Productie van Grolsch, kijken wij terug naar de afgelopen weken.

"Het was Andries de Groen die mij waarschuwde, dat er iets vreselijks was gebeurd met de brouwerij. Ik sprong in mijn auto en waarschuwde tegelijkertijd Jaap Sandijck van de Technische Dienst. Bij de Singel, waar een commandopost was ingericht, kon ik niet meer verder. Ik ben daar gebleven, omdat ik daar direct contact met het brandweercommando kan houden. Sandijck was met de brandweer al op weg naar de brouwerij. Op de commandopost, waar ook de heer Troch zich bij ons had gevoegd, konden wij de bluswerkzaamheden volgen."

De volgende ochtend gingen de heren Troch en Peppink om 07.00 uur 's ochtends op de brouwerij poolshoogte nemen. "Pas toen konden wij met onze eigen ogen zien, hoe zwaar de brouwerij getroffen was. Vreselijk, wat een ravage! De brandweer was nog steeds aan het blussen, want het isolatiemateriaal tussen de wanden van lagerkelder 4 en delen van het centraal magazijn bleven maar branden; het was bijna niet te doven. Bij de rondgang over het brouwerijterrein werd het ons wel duidelijk dat de drukgolf, veroorzaakt door de explosie, de grote schade had aangericht. Ook

werd duidelijk dat door de inslagen van brandende stukken vuurwerk de afvalwaterzuiveringsinstallatie, het centraal magazijn en de technische dienst totaal uitgebrand waren.

Dat betekende echter ook dat de belangrijkste onderdelen van de brouwerij om bier te brouwen en te bottelen alleen maar beschadigd waren. Naast de verbijstering die zich over ons meester maakte, ontstond er ook het eerste sprankje hoop!

Om 09.00 uur zaten we met de staf van de brouwerij in de Assinkhof. Tijdens die bijeenkomst werd een begin gemaakt met een plan van aanpak voor onze getroffen brouwerij. Alle aanwezige stafleden gingen na die bijeenkomst direct aan de slag, want één ding was zeker: die brouwerij moest zo snel mogelijk weer worden opgestart.

Het contact met de plaatselijke overheid, met de burgemeester, met de brandweer en met de politie was al direct uitstekend. Waar het mogelijk was, hebben ze ons snel geholpen. Want er moest snel gehandeld worden! Immers, de weersverwachting leerde ons dat het mooie weer op dinsdagavond zou plaatsmaken voor zware regen- en onweersbuien.

Maar eerst moest de brouwerij veilig gesteld worden. Onze bedrijfsbrandweer en enkele van de productie-medewerkers hadden precies 2 dagen de tijd om de meest belangrijke installaties en machines veilig te stellen en te beschermen.

De zorg om onze brouwerij hield ons voortdurend bezig. Daarnaast echter realiseerden we ons dat onze klanten, zowel van Thuisverbruik als van Horeca, op maandag 15 mei hun bierbestellingen normaal wilden ontvangen. Onze vrachtwagens stonden nog geladen en al op het expeditie-terrein.

Met speciale toestemming van de politie mochten we onze auto's – ook uit veiligheidsoverwegingen – van het terrein rijden.

Woensdag 17 mei was het weer een belangrijke dag. 's Middags om 15.30 uur werd het brouwerijterrein door de politie vrijgegeven. Om 18.00 uur konden de eerste vrachtwagens het bier uit het magazijn gaan halen!

Op donderdag 18 mei werd een 1e inspectie gedaan om een beter en volledig inzicht te krijgen van de schade die onze brouwerij had opgelopen. Gelijktijdig gingen de eerste opruimploegen aan het werk. Deze ploegen bestaan uit gespecialiseerde mensen, die bij brandcalamiteiten direct inzetbaar zijn.

Al snel bleek, dat enerzijds de gebouwen zelf, zoals muren, deuren, ramen, plafonds, trappen, glazen, enz. zwaar beschadigd waren, maar anderzijds dat de installaties bij nader inzien de explosie redelijk hadden doorstaan. Zo bleek colonne 9 – nadat alle plafondelementen, die naar beneden waren gekomen, waren opgeruimd – redelijk in

tact te zijn gebleven. Eén schakelkast die vernietigd was, werd binnen één week door de fabrikant al vervangen. Over samenwerking gesproken.

Maar om een brouwerij te laten werken heb je energie nodig. En juist die energie was komen stil te liggen. Voor perslucht werd daarom een noodaggregaat opgesteld, er werd een stoomketel geleased en geplaatst, de koeling werd geïnstalleerd en zo kon colonne 9 op maandag 25 mei – ruim 2 weken ná de ramp – weer draaien.

Om ook de andere onderdelen van de brouwerij op te starten was de energievoorziening onontbeerlijk. Daarom is vanaf het begin van de herstelperiode hard gewerkt om de energie-installaties van Grolsch weer snel in gebruik te kunnen nemen.

Juist vóór Pinksteren waren we al in staat om de gehele energievoorziening te testen. Op dinsdag 13 juni konden we zodoende het brouwhuis opstarten, gist- en lagerkelder 4, de filterkelder en ook colonne 11.

Ondertussen was ook aan het herstel van de vaten-tapperij gewerkt. Het grootste probleem daar was het transport van de fusten vanaf de begane grond naar boven via de liftschaft. Deze laatste was door de explosie en door de brand volledig verwoest. Gelukkig konden deze installaties snel gereconditioneerd en hersteld worden door de leveranciers van de apparatuur. Ook deze ingreep is met succes verlopen, zodat wij vanaf 17 juni onze vaten weer zelf kunnen tappen.

Ja, als ik nu terugkijk op de hele operatie vanaf zaterdag 13 mei, die gedenkwaardige dag die we nooit meer zullen vergeten, dan zijn mij een aantal verschillende dingen opgevallen.

Ten eerste natuurlijk de ramp zelf: wat één dreun, één explosie voor leed en schade teweeg kan brengen. Dat de verbijstering rond deze ramp plaats kan maken voor een saamhorigheidsgevoel onder de mensen van Grolsch van zowel Enschede als Groenlo. Toen de omvang van de schade bij iedereen was doorgedrongen, ontstond er een gevoel bij de meesten van ons: ja maar, dat pikken we niet. We zetten nu alles op alles, want die brouwerij móet weer draaien, en liefst zo gauw mogelijk.

Daarom heb ik heel veel respect voor al die mensen, die ons de afgelopen weken geholpen hebben bij het herstel van de brouwerij tot nu toe, zodat wij weer ons eigen bier konden gaan brouwen en afvullen. Natuurlijk noem ik dan onze eigen Grolsch-medewerkers die dag en nacht op de brouwerij gewerkt hebben. Onze eigen bedrijfsbrandweer wil ik graag nog even apart noemen, die vooral direct na de ramp, maar ook in de weken daarna, van onschatbare waarde is geweest. Zij hebben niet alleen de brand geblust samen met de regionale brandweer, maar vooral ook veel vervolgschade voorkomen.

En vergeet vooral niet al die mensen van buiten die ons geholpen hebben, van slopers tot dakdekkers, van timmerlieden tot glaszetters, van puienmakers tot stratenmakers, van installateurs tot elektromonteurs, enz., enz. En natuurlijk onze vaste leveranciers van onze diverse installaties.

Nog opvallender was het, dat in deze hectische periode er geen onvertogen woord gevallen is, terwijl toch zo'n 500 man tegelijk op ons terrein aan het werk was. En dan hadden we ook nog de politie, de ME, het RIT en de regionale brandweer op ons parkeerterrein onderdak verleend.

Nogmaals wil ik mijn respect uitspreken voor de inzet van een ieder die de snelle start van onze brouwerij mogelijk heeft gemaakt.

Als beste bewijs hiervoor mag ik nog vermelden dat de schade-experts het een "uitzonderlijke prestatie" hebben genoemd, de manier waarop wij met z'n allen één van de allergrootste schades van een bedrijf op land in Nederland hebben aangepakt.

De heer Troch, Vermeulen, Peppink en Stein waren maar wat blij dat de bottelarij weer was opgestart.

'n Logistieke triatlon

Een bierbrouwerij zonder productiefaciliteiten kan niet bestaan, een bierbrouwerij zonder logistieke voorzieningen evenmin. En juist die logistieke middelen om Grolsch aan de gang te houden stonden vanaf zaterdagmiddag 13 mei totaal geblokkeerd. Maar ook de voorraden op de brouwerij Enschede waren onbereikbaar geworden of zelfs beschadigd.

Maar liefst 17 beladen vrachtwagens stonden op het expeditieterrein in Enschede geparkeerd. Klaar om op maandag 15 mei uit te rijden. De explosie in de Tollensstraat veroorzaakte een totaal ander scenario.

Wonder boven wonder werden onze vrachtwagens slechts licht beschadigd.

Andries de Groen, directeur Logistiek en Tinka Stertefeld, Jos Oostendorp, Jelle Sloterdijk en Martin Commandeur besloten om, na de bijeenkomst op zondagmorgen in de Assinkhof, een plan de campagne te maken om aan deze uiterst lastige en onvoorziene situatie het hoofd te kunnen bieden.

'n Kort bezoek aan de brouwerij – waar de brandweer nog steeds aan het blussen was – leerde dat de vrachtwagens en de wagens voor het kelderbier maar licht beschadigd waren. De planning voor de expeditie en de voorraadoverzichten konden worden opgehaald.

De eerste acties werden voorbereid of direct uitgevoerd. In overleg met de directie werd besloten om de logistieke afdeling in zijn geheel naar Groenlo over te brengen. Aan het eind van de middag werden – met bijzondere toestemming – de

17 vrachtauto's die nog geladen op het brouwerijterrein stonden, naar het haventerrein gereden. Direct werden de nodige reparaties aan de wagens uitgevoerd en gesprongen voorruitenvervangen. Leveranciers, die op maandag en de daarop volgende dagen goederen zouden komen afleveren, werden geïnformeerd over de situatie bij Grolsch en gevraagd om de goederen in depot te houden of rechtstreeks naar Groenlo te brengen.

Onze vaste expeditieuren Müller uit Rijssen, Heisterkamp uit Oldenzaal, Bolk uit Almelo en de fa. Van der Bosch uit Erp boden spontaan aan om direct te gaan rijden als dat nodig was. Dat aanbod werd met beide handen aanvaard, want we wisten toen al dat het aantal vrachtwagenritten snel zou toenemen. De kwaliteitsdienst kreeg de opdracht om alle gereede voorraden bier, die in Enschede nog aanwezig waren, aan een strenge controle te onderwerpen. Van alle pallets werden monsters genomen. Deze grondige en uitvoerige controle bracht aan het licht, dat onze voorraden gereed product de klap goed hadden doorstaan. Ook de aanwezige reclame-artikelen werden beoordeeld. Al vanaf donderdag is vanaf het Reclame Magazijn Groenlo een beperkt assortiment uitgeleverd aan onze klanten.

Toen eenmaal duidelijk werd, dat de brouwerij de eerste tijd niet in staat was het brouwproces te hervatten, werd een beroep gedaan op onze collega-brouwers. Dat gold in de eerste plaats voor het afvullen van ons bier en later ook het brouwen van Grolsch-bier.

Complete schema's werden samengesteld, uitgebreid overleg gevoerd met onze collega's om verdere details te bespreken.

Aan de hand van al deze gegevens werd een transportschema opgesteld dat voorzorg om goederen te brengen en te halen bij Bavaria in Lieshout, bij Interbrew in Leuven, Breda en Dommelen, bij Brand in Wijlre (Zuid-Limburg), bij Flensburg in Noord-Duitsland, bij Bass in Engeland, bij Palm in België, bij DAB, Harbu en Hannen in Duitsland. Een werkelijk interessante lijst. Maar het was uiterst noodzakelijk: Grolsch moest kunnen blijven leveren. Dus werd het Grolsch-bier bij derden gebrouwen, omdat ons brouwhuis nog buiten gebruik was.

En zo kon het gebeuren, dat dagelijks maar liefst 90 vrachtauto's over de weg gingen in opdracht van Grolsch! Mede dankzij hulp van andere afdelingen is ook de controle over het voorraadbeheer gebleven.

In week 24 heeft onze brouwerij het brouwen van Grolsch-bier in Enschede weer hervat, zodat de hulp van collega-brouwers succesvol kon worden afgebouwd. Het bottelen van ons bier bij derden is al eerder gestopt, daar onze bottellijnen, colonne 9 en 11, ook al weer volop draaien.

Als we nu op die drukke weken die achter ons liggen terugkijken, dan mogen we best beweren, dat het hectische werken waren. Dat we met onze eigen medewerkers maar ook met onze partners-in-logistiek veel werk hebben verzet en zeer veel kilometers hebben gemaakt. Dat eigenlijk iedereen ons geweldig geholpen heeft. Ook onze collega-brouwers, transportbedrijven die van heinde en ver vrachtwagens en tankwagens voor ons vervoer wist te regelen.

Door de hele situatie rond de explosie in Enschede was het uiterst belangrijk om het contact met de afnemers zo optimaal mogelijk te onderhouden. Klanten willen immers de juiste informatie. Die informatie hebben wij ze, in samenwerking met de afdeling Thuisverbruik en Horeca zo snel mogelijk verschaft.

Ook de levertijden hebben wij tijdelijk moeten aanpassen. Daarbij hebben wij gelukkig veel begrip ondervonden. De blijken van begrip en zelfs waardering zijn met dank ontvangen. Onze kelderbierrelaties waren overigens blij verrast: onze kelderbierwagens met Grolsch-bier uit Enschede reden vrijwel op tijd naar onze klanten.

Bij de afdeling werden spontaan grote taarten bezorgd. Uit dank en ter stimulering. Op de radio werden door klanten zelfs plaatjes aangevraagd (voor kenners: Supertramp).

Samenvattend kunnen we constateren, dat afgezien van al het leed en alle schade die de explosie heeft teweeggebracht, dat door de niet aflatende inzet van onze medewerkers Logistiek en ook onze logistieke partners de brouwerij zo goed en zo kwaad de levering van ons bier weer op peil heeft weten te brengen. En laten we hopen dat een dergelijke situatie zich nooit meer voordoet.

Grolsch-pijpjes met vijf verschillende etiketten. Hoe kan dat?

Jos Oostendorp, verantwoordelijk voor de Verpakkingsontwikkeling bij Grolsch en ondersteund door Marketing Services vertelt hoe dit tot stand kwam.

Omdat onze bottelarijen in Enschede, de colonnes 9 en 11, door de explosie buiten gebruik waren geraakt, moesten we een beroep doen op onze collega-brouwerijen. Zij immers konden ons helpen, om het bier uit onze lagerkelders in pijpjes te bottelen. Er was echter een groot probleem: elke brouwerij heeft zijn eigen etiketten en vooral zijn eigen etiketvorm. De verschillende etiketteermachines kunnen dus maar één specifieke etiketvorm verwerken.

Daar wij bij maar liefst vier verschillende brouwerijen zijn gaan afvullen, moesten er dus ook vier verschillende Grolsch-etiketten aangemaakt worden. Bijgaande advertentieafdruk laat dit ook duidelijk zien.

Maat het was niet alleen het formaat dat onderling verschilde. Ook de papierkwaliteit van de verschillende brouwerijen verschilde onderling. Ook hier moest rekening mee gehouden worden.

Omdat grote haast was geboden, werden drukkerijen in Nederland en in België ingeschakeld, die in staat waren om binnen slechts vier dagen Grolsch-etiketten in zeven kleuren te drukken en op vier verschillende formaten.

Deze hele operatie, met inzet van de verantwoordelijke mensen van Grolsch en van de verschillende drukkerijen, is vrijwel vlekkeloos verlopen. De aangepaste lay-outs, de teksten, de kleuren, de ruimte voor de houdbaarheidsdatum, ja alles klopte. Precies op tijd konden de verschillende etiketten bij de verschillende brouwerijen afgeleverd worden.

Nu de colonnes 9 en 11 in Enschede weer in gebruik zijn genomen, worden onze pijpjes weer met de enige juiste en mooiste etiketten beplakt. Maar het moet gezegd: we waren blij dat onze collega's ons uit de brand geholpen hebben. Onze trouwe consumenten hebben het ook goed begrepen en sportief opgevat.

DE KNAL, DE WANHOOP en de rimpels van Beatrix

Dagboek uit Enschede

Peter Schaapman is 29 en heftruckchauffeur bij de brouwerij van Grolsch. Sil is 31 en parttime schoonmaakster. Ze zijn drie jaar getrouwd en Sil is vijf maanden zwanger van een tweeling. Een volmaakt gelukkig stel. Tot vorige week de opslagplaats van vuurwerk in hun wijk in Enschede ontplofte. „Mijn hoofd en hals werden warm van het bloed dat uit mijn wonden liep.”

ZATERDAG 13 MEI

Peter: „Het was die middag om drie uur schitterend weer. Ik lag in het opblaasbaar zwembadje in de tuin achter ons huis. Mijn ouders waren er. Het leek wel een tuinfeestje. Het vuurwerk vonden we eerst schitterend. Onze oude labrador Boris was jarig. We lachten en zeiden dat het vreugdevuur voor hem was. Vader en ik waren nieuwsgierig en gingen voor het huis kijken. De hele buurt stond al op straat. Overal kwamen brandweerwagens en ziekenwagens aangereden. Ik liep naar de Tollensstraat. Ik wist dat daar een opslagplaats voor vuurwerk lag. Agenten riepen dat we naar huis moesten gaan, maar ze drongen niet echt aan. Toen werden de knallen plots heviger. De vuurpijlen vlogen ons om de oren. Ik werd bang en zocht dekking in een schuurtje naast het huis tegenover de opslagplaats. Naast mij stond een politieagent, een kleine blonde vrouw.

Opeens hoorden we een grote knal. De luchtdruk blies het dak van het schuurtje. De agente raakte gewond in het gezicht. Ze bloedde hevig en ging plat

op de grond liggen. Om ons heen hing een dichte rook. We werden nu echt met vuurpijlen bestookt. Om haar te beschermen, liet ik me boven op de agente vallen. Ik trok een deken over ons heen. Toen volgde die enorme explosie die alles boven ons en om ons heen wegnalde. Het voelde als een enorme windstoot. Zoef! Ik bleef tien of vijftien seconden liggen, wachtend op wat nog zou volgen. Toen keken we elkaar aan. Ik vergeet nooit de angst in de ogen van die vrouw: het is gebeurd met ons, stond erin te lezen. Ik was helemaal de kluts kwijt. Mijn hoofd en hals werden warm van het bloed dat uit mijn wonden liep. Maar pijn had ik vreemd genoeg niet.

Zodra ik besepte dat ik niet dood was, dacht ik aan Sil. Zou ze nog leven? Zou alles in orde zijn met de tweeling? Toen ik overeind kroop, zag ik eerst zwarte rook en vuur, en daarna rokende ruïnes waar zo-even nog huizen hadden gestaan. Er lagen twee lijken, vreselijk verminkt. Ik zag ook een kind voorbijlopen, met een arm los aan het lijf bengelend. Ik moet hier weg, dacht ik, maar ik wist niet of ik naar links of naar rechts moest. Ik herkende mijn eigen buurt niet meer. Overal liepen mensen in paniek. Pas toen ik op de poort van Grolsch aan de Roomweg botste, besepte ik waar ik was. De agente was ik toen al uit het oog verloren. Zij kon veel sneller lopen. Ik had geen schoenen meer aan, en er lag overal glas. Mijn voeten waren helemaal kapot. Maar ik voelde niks. Op de Roomweg kwam ik mijn vader tegen, goddank. Hij zei dat Sil en moeder in veiligheid waren. Maar ik geloofde hem niet. „Heb je je auto-sleutels?” vroeg vader. De auto was zwaar beschadigd, maar hij reed nog. Vader stuurde. Onderweg pikten we nog andere mensen op. We reden naar het ziekenhuis van Hengelo, ten noorden van Enschede, want de ziekenhuizen van Enschede liggen aan de

andere kant van het ontplofte gebied. In het ziekenhuis hebben ze heel wat werk met me gehad. Ik bloedde hevig. In mijn hoofd zat nog een flink stuk glas. Mijn trommelvlies is ook gescheurd. Ik zal wel een poosje doof blijven aan één kant.

Ondertussen was het al een uur of zes 's avonds. We reden terug naar Deppenbroek. In de cafetaria die als hulppost was ingericht, trof ik Sil, moeder en Boris aan.”

Sil: „Moeder en ik waren in de tuin gebleven. Bij die eerste grote knal vloog er al een stuk dakgoot rakelings langs mijn hoofd. Kort daarna volgde die enorme ontploffing. De luchtdruk blies me tegen de grond. De schoorsteen viel naar beneden. Pannen vlogen van het dak recht door de ruit van de auto. De deuren hingen uit hun hengsels. Ik dacht alleen: ‘Peter, mijn God, Peter’ Ik belde hem meteen op zijn mobieltje, maar hij nam niet op. Achteraf hoorde ik dat hij het bij de explosie was verloren. Een buurman riep dat Peter ongedeerd was, en dat hij andere mensen aan het helpen was. Onzin, natuurlijk. Die man probeerde mij alleen maar gerust te stellen.

Ik liep ons huis in. Overal lag kapot glas. De luxaflex was door de kamer geslingerd. Ik zag meteen dat mijn collectie clowns kapot was, net als de spullen van Grolsch die Peter verzamelt. Ik dacht de hele tijd aan Peter. We vluchten weg, eerst naar een grasveldje achter ons huis, waar gewonden werden verzameld, daarna naar een klein winkelcentrum. De politie riep dat we verder moesten hollen, dat de Grolsch-fabriek ieder moment kon ontploffen. In een cafetaria kon ik eindelijk mijn schoonvader op zijn gsm bellen. Hij stelde me gerust. Peter lag in het ziekenhuis. Ik vergeet nooit hoe ik hem daar later zag binnenkomen: trekkenend en met een verband om zijn hoofd. We vielen elkaar in de armen. We zijn heel hard beginnen te huilen.

Met zijn allen gingen we naar de Diekmanhal waar daklozen werden opgevangen. Het was er vreselijk: die huilende mensen, die pers, die emotionele taferelen. We hebben daar drie uur op een sofa zitten praten. Gelukkig kwamen Bertus en Monique, vrienden uit Oldenzaal, ons toen ophalen. Bij hen thuis konden we verder bijpraten, terwijl we van de ene zender naar de andere zaptten. Op het scherm herkennen we af en toe vrienden en kennissen. Ik was zo blij toen ik zag dat de kinderen van de burens heelhuids waren. Om vier uur 's ochtends zijn we naar bed gegaan, maar we konden niet slapen. Er maalde te veel door onze hoofden.”

ZONDAG 14 MEI

Sil: „Ik ben deze morgen meteen naar het ziekenhuis gegaan om een electrocardiogram te laten maken. Die opwindend en onrust van gisteren, en die val na de explosie kunnen niet goed geweest zijn. Een van de kindjes was heel druk en het andere bewoog niet: dat maakte me heel ongerust. Maar de dokter heeft gezegd dat alles in orde is. Gelukkig maar. Peter is ondertussen een tetanusspuit gaan halen. Op de tv hadden ze gezegd dat dat dringend nodig was.

Deze ochtend hebben we allebei een emotionele mokerslag gekregen. Urenlang hebben we gehuild. Ik denk dat we hulp van psychologen zullen nodig hebben om dit te verwerken. Voorlopig organiseren we onze eigen therapie. Anders belanden we nog in het gekkenhuis. We praten veel: we praten met kennissen, met journalisten, met iedereen. We willen ons verhaal aan zoveel mogelijk mensen kwijt.

Deze middag zijn we opnieuw naar de Diekmanhal gegaan. We hebben ons ingeschreven op de lijst van overlevenden, en we hebben naar namen van bekenden gezocht. Ik krijg op mijn mobieltje voortdurend telefoontjes van

mensen die hulp aanbieden. De solidariteit is enorm. In de Diekmanhal liep een mevrouw kleren uit te delen. Toen ze mijn toestand zag, is ze meteen zwangerschapskleren gaan zoeken. En luiers. Maar wat moet ik nu met luiers?”

Peter: „Mijn ouders hebben inmiddels ook onderdak gevonden. Ze wonen in dezelfde straat als wij. Zij zijn waarschijnlijk ook alles kwijt. Met de hele familie hebben we kriegsberaad gehouden en een lijstje opgesteld van wat er morgen allemaal moet gebeuren: hoe we aan geld komen, waar we ons moeten laten inschrijven voor huisvesting, voor het ziekenfonds, hoe we de verzekering moeten verwittigen... Boris heb ik aan mijn zus meegegeven. Hij is helemaal overstuurd. Hij is zo dik en zo oud dat hij dat rondsloeken niet meer aankan. En we willen ons gastgezin niet nog meer belasten.

Vanavond hebben we weer de hele avond naar de tv-uitzendingen gekeken. Onze gastheren zijn fantastisch. Maar als we hier langer dan een paar weken blijven, zullen er toch irritaties ontstaan. En dan verliezen we misschien vrienden. Dat vind ik het niet waard. We hebben zelf een dak boven ons hoofd nodig. Hoe zou het met ons huis zijn? Toen Sil is weggevlucht, was het zwaar beschadigd, maar niet helemaal verwoest. Er wordt gezegd dat het in onze straat zwaar heeft gebrand. Maar we hebben geen enkele officiële informatie gekregen. Nu ja, we hebben mekaar nog. Dat is het enige wat telt. Het had trouwens nog erger kunnen zijn. Stel je voor dat dit drie maanden later was gebeurd, dan hadden we met twee pasgeboren baby's gezeten.”

MAANDAG 15 MEI

Sil: „Koningin Beatrix heeft in het echt veel minder rimpels dan op foto's. Ze was vanmorgen op bezoek in de Diekmanhal om met de slachtoffers te praten. Ik heb haar van heel dichtbij

gezien. Ze was heel emotioneel. Ze praatte met de mensen en ze omhelsde hen. Dat vond ik wel mooi, dat ze zo oprecht meeleeft. Het was geen komedie." Peter: „Financieel kunnen we voorlopig even verder. Normaal krijg je bij de stadsbank honderd gulden per persoon. Wat kun je daar nu mee als je alles kwijt bent? Maar omdat Sil zwanger is, en we niet genoeg zwangerschapskleden hebben, kregen we 500 gulden extra. Ze zijn overal erg vriendelijk en geduldig met ons. Al zijn er ook een paar uitzonderingen. De prepaid card van Sils GSM is op, en bij de PTT wilden ze niet zonder betaling een nieuwe geven. Dokken dus. We hebben dat mobieltje nog nooit zo hard nodig gehad.

Op het informatiecentrum op het Molenplein konden ze niet veel meer doen dan onze namen op de lijsten voor huisvesting en voor verzekering en zo zetten. Maar ze moeten ons wel kunnen bereiken, natuurlijk. Ik ben vandaag ook naar een bijeenkomst van het Grolsch-personeel geweest, in Hengelo. Onze directeur, meneer Troch, heeft ons een hart onder de riem gestoken. We zijn technisch werkloos, maar ons loon wordt doorbetaald. Grolsch gaat ook naar huizen zoeken voor het getroffen personeel."

Sil: „Op mijn werk is er minder goed nieuws. Ik maak appartementen schoon, en één van mijn collega's is vermist, samen met haar moeder en haar zus. In principe had ik vandaag moeten werken. Maar daar staat mijn hoofd niet naar."

DINSDAG 16 MEI

Sil: „We mochten vandaag voor het eerst met een busje de binnenste kring inrijden. Het werd een zware teleurstelling. We hebben zelfs geen glimp van ons huis of van onze straat kunnen zien. Niet dat ik grote verwachtingen heb. Maar ik wil ons huis wel terugzien, desnoods alleen het rokende puin. Het

is de enige manier om dit drama achter je te laten. Dan pas kun je zeggen: 'Goed. Dat was het. Nu bouwen we ons leven opnieuw vanaf de bodem op'. Het was stil in de bus. Geen grote emoties, geen vragen aan die psychologe die meereed, alleen maar stil kijken naar die vernielde huizen. Sommige mensen vroegen aan de chauffeur om linksaf of rechtsaf te slaan. Maar in de Merelstraat reed hij niet. Dat mocht niet. Frusterend hoor."

Peter: „We hebben een uur in die bus gezeten. Waarom eigenlijk? De verwoeste straten had ik op televisie al gezien. Ik wilde mijn straat en mijn huis zien. Ik had dat uur nuttiger kunnen gebruiken: er is nog zo veel te doen. Ik moet de autoschade nog aangeven, nieuwe bankpasjes ophalen..."

WOENSDAG 17 MEI

Peter: „Even zag het er mooi uit. Grolsch had een woning voor ons gevonden. Eindelijk een eigen dak boven ons hoofd, dachten we. Eindelijk hoeven we onze vrienden niet meer lastig te vallen. Toen we in Vriezenveen aankwamen, waren Sil en ik in de wolken. Een grote boerderij met veel groen, voldoende slaapruijme voor ons en, later, de kindjes. Er waren zelfs paardenstallen. Echt de ideale plaats om tot rust te komen. De eigenaars waren heel vriendelijke mensen. Maar de hond zou in de stallen moeten slapen. Dat kan ik Boris niet aandoen. Boris was de voorbije dagen al zo overstuur. Ik wil alleen ergens wonen waar ik hem bij mij kan houden. We zijn nu erg down. De teleurstelling is groot. We logeren bij mijn zus, Jacqueline."

Op radio en tv zitten ze voortdurend te kakelen over de oorzaken van de ont-ploffing en over wie er verantwoorde-lijk is. Moet dat nu allemaal zo dringend? Je kunt de klok toch niet terugdraaien. Zorg er toch eerst voor dat alle mensen voldoende kleden hebben, dat de kinderen speelgoed hebben, dat wij

een huis hebben. Morgen ga ik eens flink op tafel slaan bij de huisvestingsdienst. We zijn lang genoeg geduldig geweest."

DONDERDAG 18 MEI

Peter: „Ik ben bij die politieagente op bezoek geweest. Melanie heet ze. Ze is al enkele dagen uit het ziekenhuis. Haar man heeft me gebeld. Het was vreselijk ontroerend. Alsof je een oude vriendin terugvindt, terwijl ik haar vorige week niet eens kende. De eerste dagen dacht ze dat ik dood was, zei ze. Ze was me heel erg dankbaar. Zij denkt dat ze er zonder mij niet met alleen maar brandwonden van af was gekomen. Zij en haar man willen een spaarbankboekje openen voor onze kindjes, maar dat heb ik geweigerd. Omdat ze bleven aandringen, heb ik gezegd dat ze maar wat speeltjes moeten kopen als de kinderen wat groter zijn. Deze morgen heb ik wel geld aangenomen. Ik ben ervoor naar Ootmarsum gereden. Daar woont een oudere mevrouw, mevrouw Budde. Nadat ze Sil en mij op televisie had gezien, heeft ze gebeld dat ze geld aan ons wilde geven. Ik ben het zelf gaan ontvangen. Zoiets laat je niet anoniem op je rekening storten. Het was een hele lieve, spontane vrouw. 2.200 gulden heeft ze ons geschonken. Veel te veel eigenlijk. Fantastisch dat mensen zo'n hart voor anderen hebben."

We zijn nog steeds naar een huis op zoek. Bij de woningstichting moest je deze middag twee à drie uur wachten voor je aan de beurt was. Onze buurvrouw had gehoord over twee leegstaande huizen in Losser. We zijn gaan kijken, maar die huizen waren nauwelijks bewoonbaar: ongemeubeld, smerig, niet geïsoleerd. Daar laat ik mijn kinderen niet geboren worden."

Sil: „Morgen rijden we naar Almelo. Daar is een kantoor waar ze de belang-rijkste bezittingen bijhouden die hulp-

verleners uit de verwoeste huizen hebben gehaald. Ik durf niet te hopen, maar het zou zo fijn zijn als onze trouwfoto's daarbij zouden liggen. En dat prachtige beeldje waar mijn trouwring in verborgen zit. En een fles met voor zeker duizend gulden spaargeld..."

VRIJDAG 19 MEI

Peter: „We hebben een huis! Hier in Enschede, in een groene buurt aan de bosrand. Definitief zelfs. Het is fantastisch! Een groot huis waarin je een gezin kunt laten groot worden. Het wordt speciaal voor ons behangen en geschilderd. Een vloerbedekkingsbedrijf komt gratis vast tapijt leveren. Het lijkt wel een film: na al die ellende plots goed nieuws. En het houdt niet op. In Almelo hebben we een doos met belangrijke spullen teruggekregen: onze trouwfoto's, plaatjes van Boris toen hij nog een puppy was, papieren van de verzekeringen en van de bank, mijn horloge. Het beeldje met de trouwring zit er niet bij en de fles met geld ook niet. Maar dit is ook al mooi. Naar ons oude huis mogen we nog altijd niet gaan kijken. Het is niet afgebrand, wel zwaar beschadigd. De muren zijn ontzet en de voorgevel ligt eruit. De hele straat wordt gesloopt. Dat is erg. Maar het belangrijkste is dat wij nog leven, en dat onze kindjes gezond zijn. Er is ons iets vreselijks overkomen, maar niets houdt ons tegen opnieuw gelukkig te worden. En nu we zelfs in de krant komen, kan de tweeling later zelf lezen wat ze een paar maanden voor hun geboorte hebben meegemaakt."

De Standaard Weekend / zaterdag 20, zondag 21 mei / pagina 15

“De salarissen zijn toch op tijd overgemaakt!”

Toen op zondag 14 mei de omvang van de ramp voor iedereen duidelijk was geworden, was de meest gestelde vraag: “Hoe nu verder?” Ook op de salarisadministratie werd de vraag hardop gesteld: Is het überhaupt mogelijk om de salarissen op tijd over te maken?

Het bureau, dat voor ons de salarisverwerking regelt, werd direct gebeld en kon positief antwoorden, als aan de voorwaarde werd voldaan, dat de back up in tact was. En dat was gelukkig zo. Bijna alle mutaties waren zelfs tot 12 mei verwerkt.

De programmadiskettes van het salarispakket, werden door een koerier uit Amersfoort naar Apeldoorn gebracht, waar wij ze direct hebben opgehaald. Dit alles was binnen twee uur geregeld. Na de nodige controles te hebben uitgevoerd kon de salarisverwerking worden voortgezet, zodat alle medewerkers, vutters en gepensioneerden toch op de geplande datum het salaris, mét de vakantietoeslag, op hun rekening kregen bijgeschreven.

Dat de dames van de salarisadministratie tussen de bedrijven door ook nog gebeugeld hebben in de beugelloods te Groenlo zegt iets over hun multifunctionele inzet. Maar één ding is en blijft lastig: het archief met alle gegevens blijft voorlopig in het kantoor in Enschede; maar berustend volgt dan de opmerking: “Daar moeten we dan maar mee leren leven!”

Coen Thönissen:

“Door het oog van de naald”

Hoofd Informatisering Coen Thönissen was niet in Twente

toen hij hoorde van de vreselijke gebeurtenis in Enschede.

Nadat hij de verschrikkelijke beelden op televisie had gezien,

begreep hij direct dat er ook aan de brouwerij enorme schade moest

zijn aangericht en dat er zich voor Grolsch een heuse crisissituatie

voordeed. Nog dezelfde nacht reed hij terug naar Enschede

en begon op basis van logisch verstand met een plan van aanpak.

De salarisadministratie ('n onmisbare afdeling) kreeg ook onderdak in één van de portacabins.

De afdeling Logistiek was toen nog in de ban van Oranje.

“Op zondag 14 mei om 09.00 uur kwam een crisisteam bijeen in de Assinkhof, waaronder al snel ook een aantal mensen van de afdeling Informatisering. Het besluit om naar Groenlo uit te wijken was het begin van een spannende tijd. De beslissing om naar Groenlo te gaan was een belangrijk uitgangspunt voor Informatisering, aangezien van daaruit een voor ons bekend netwerk als basis kon gaan dienen. Er is direct gestart met het opstellen van een prioriteitenlijst om de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de brouwerij zo goed mogelijk te kunnen waarborgen. Denk aan bijvoorbeeld SAP, EDI, werkplekken en telefonie”, aldus Coen Thönissen.

Geluk bij een ongeluk

Informatisering beschikt over een rampenscenario, waarin een veelvoud aan procedures is opgenomen. Een bedrijf als Grolsch dient altijd rekening te houden met calamiteiten en dat betekent onder andere dat er jaarlijks een oefening plaatsvindt om daar goed op voorbereid te zijn. Maar hoe ben je voorbereid op een inferno van deze omvang?

“Er bestaat een grote afhankelijkheid van IT, want zonder IT staat alles stil. Om de continuïteit van de bedrijfsprocessen van de brouwerij te kunnen waarborgen, is het daarom van permanent en zeer groot belang alle systemen goed te beheersen. Daar komt zeer veel bij kijken. Dan gaat het bovendien veelal om werkzaamheden die voor de buitenwereld vaak onzichtbaar zijn. Iedere nacht wordt bijvoorbeeld een backup gemaakt van alle systemen en eens per week, in de nacht van zaterdag op zondag, een zogenaamde ‘full system backup’, wat betekent dat alle software en bedrijfsgegevens integraal op speciale tapes worden opgeslagen. We hebben hierbij ontzettend veel geluk gehad. Er zijn namelijk drie energievoorzieningen voor de brouwerij, waarvan er twee direct na de ramp uitvielen. Het toeval wil dat juist die ene toevoer, die van levensbelang was voor het draaien van een full system backup, tot zondagmiddag onder spanning is blijven staan. Bovendien is de computerruimte vrijwel onbeschadigd gebleven. Zonder de full system backup waren de gegevens overigens ook wel te reconstrueren geweest, maar niet zo snel als nu het geval was. Al met al kun je zeggen dat we door het oog van de naald zijn gekropen.

Maar daarmee waren we er nog niet! Een leek zou de tapes niet uit het systeem hebben kunnen halen, maar laat nou net een medewerker van Informatisering commandant van de bedrijfsbrandweer zijn. Hij was daarmee de juiste man op de juiste plaats. Hij heeft er wel een beveiligde deur voor moeten intrappen, maar heeft de tapes onbeschadigd uit de brouwerij kunnen halen. Het is onbeschrijflijk wat wij in de

Assinkhof voelden toen hij in brandweertenu de deur door kwam met in beide handen een aluminium koffer met alle bedrijfsgegevens!”

Grote bereidwilligheid leveranciers

Grolsch heeft een uitwijkcontract met Synstar Business Continuity in Brussel. Dit betekent dat zij in geval van nood op afroep direct een geconditioneerde container leveren met de benodigde hardware, waarmee de voor Grolsch meest cruciale systemen weer terug in de lucht kunnen worden gebracht.

“Zondagavond om 23.00 uur waren zij in Groenlo aanwezig en samen met de gehele afdeling Informatisering hebben we de gehele nacht keihard doorgewerkt. Tijd voor emotie was er niet, de boog moest immers gespannen blijven, en uiteindelijk hebben we samen voor elkaar gebokst dat op maandagochtend om 07.00 uur de systemen van de prioriteitenlijst draaiden! Met uitzondering althans van SAP, dat in de loop van maandag al weer kon worden gebruikt. Dit mag voor een dergelijk complex systeem uniek genoemd worden.”

Naast de uitvoering van het uitwijkcontract door Synstar Business Continuity was KPN Telecom een belangrijke partij om de puzzel in elkaar te laten passen. Nadat KPN door Informatisering was gemobiliseerd, heeft KPN gezien de crisis Grolsch zondagmiddag direct landelijk de hoogste prioriteit gegeven. Een rampenteam van 5 personen heeft in de nacht van zondag op maandag een groot aantal noodvoorzieningen getroffen. Er werd een extra telefooncentrale aangelegd, waardoor alle telefoonverkeer van de vestiging in Enschede omgeleid kon worden naar Groenlo. Dit was van groot belang voor de bereikbaarheid van Grolsch. Daarnaast hebben zij de kantine en de Asser esch geheel voorzien van telefonie, naast de aanleg van netwerkbekabeling door Informatisering, zodat op maandag de eerste medewerkers een eigen werkplek kon worden toegewezen.

Onze huisleverancier van PC's en PC-randapparatuur, ICL, bood zondagochtend spontane hulp aan, waarvan dankbaar gebruik werd gemaakt. Zij hebben tevens hun steentje bijgedragen in de inrichting van 40 complete werkplekken in de kantine van Groenlo.

Nadat de prioriteitenlijst was gerealiseerd werd begonnen met het op peil brengen van alle andere systemen, zoals Teamware Mail en Internet. Vanaf donderdag 18 mei werkte nagenoeg alles weer! Het rampenplan heeft zijn dienst dubbel en dwars bewezen. Hoewel nauwelijks kan worden geanticipeerd op zo'n grote ramp, hebben we het erg goed

gedaan. Zo'n vreselijke ramp is natuurlijk heel wat anders dan een oefening. We waren alles kwijt: computerruimtes, centrale hardware, netwerk, werkplekken, hardware, software, documentatie, kortom alles. Op die schaal hou je geen oefening."

Tweede fase

Informatisering heeft nauw samengewerkt met Interne Zaken. Deze afdeling heeft zorggedragen voor de inrichting van werkplekken, inclusief de toewijzing van telefoonnummers en -toestellen. Beide afdelingen, Informatisering en Interne Zaken, gingen na het uitvoeren van het rampenplan een tweede fase in. Meer dan 30 portacabins werden besteld teneinde 150 werkplekken in te richten. Een aanvullend netwerk van glasvezelkabels en telefoonkabels werd aangelegd, zodat telefoon, fax en pc's aangesloten konden worden. Daarnaast is professorisch doch professioneel een tijdelijke computerruimte ingericht in wat voordien de chauffeurskantine in Groenlo was. Ook in het tijdelijk onderkomen moet de continuïteit van alle systemen immers weer aandachtspunt nummer één zijn.

Terugkeer naar Enschede

Op dit moment wordt hard gewerkt aan een plan om te zijner tijd de algehele terugkeer naar het brouwerijterrein in Enschede in goede banen te leiden. Complicerende factor daarbij is de timing. Hoewel het kantoor in één keer zal terugverhuizen, moeten Productie en Logistiek al eerder bepaalde afdelingen weer terug in Enschede kunnen stationeren. En dat terwijl cruciale systemen, zoals netwerk en telefonie, compleet uit de lucht en beschadigd zijn. Aan de hand van de opgedane kennis en ervaring in deze crisis-situatie kan dit goed worden voorbereid. Nu wordt geïnventariseerd wat de precieze schade is aan de systemen in Enschede, zodat een gedegen plan van aanpak kan worden gemaakt. Dit keer niet onder hoogspanning, maar desalniettemin net zo secuur als in de noodsituatie.

Informatisering is terecht trots op de geleverde prestaties, die onder hoge druk zijn geleverd. Ondanks vermoeidheid en emoties. Petje af voor dit sterke team!

De grote kantine in Groenlo werd in één nacht omgebouwd tot één grote kantoortuin, waar de Commercieel Juridische Afdeling en Horeca werden ondergebracht.

Hans van Uem:

"broodje gezond favoriet"

Hans van Uem, kantinebeheerder in Groenlo, was juist op de bewuste zaterdag de 13e mei aan het feesten in café "De Lange Gang" ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van zijn zuster en zwager, toen er om ongeveer half zes een jongeman op hem af kwam met de mededeling "de brouwerij in Enschede staat in de brand". Toen uitbater Tom Rooks de TV aanzette, meldde deze al honderden slachtoffers. Het feest was voor mij meteen afgelopen.

De rest van de avond heb ik voor de TV gezeten en met bekenden vol ongeloof rond gebeld. Maar de beelden die de huiskamer binnen kwamen, logen niet.

Zondagmiddag belde Gerard Hekelaar met de mededeling dat ik om zes uur die avond op de brouwerij moest zijn om ons voor te bereiden op een invasie van mensen uit Enschede en dat de kantine moest worden omgebouwd tot kantoorruimte. Met Hans Bosua was ik het snel eens, dat de bestaande kantine het beste tijdelijk kon worden ondergebracht in de ruimte waar voorheen colonne 3 stond. Hier was weliswaar een zee van lege ruimte, maar geen enkele voorziening meer aanwezig. Met de fa. Kaak hebben we die avond overlegd hoe zo'n metamorfose aan te pakken. De andere ochtend om acht uur reden ze voor met een complete kantine-uitrusting, van buffetten tot en met lepels en vorken. Je begrijpt nauwelijks hoe ze dit die nacht hebben klaar gespeeld. Grolsch had kennelijk absolute voorrang gekregen.

Terug naar zondagavond. Tot in de late uurtjes waren zo'n dertig mensen druk in de weer om alles in orde te brengen voor onze collega's uit Enschede, die de andere dag al zouden arriveren. Sommigen hebben zelfs de gehele nacht doorgewerkt. Voor mij was de uitdaging om de mensen met koffie in "alle rust" te ontvangen. Over rust gesproken: alles verliep alsof er volgens een onzichtbaar draaiboek gewerkt werd; er was geen greintje opwindning, laat staan paniekerigheid. Dat is mij nog het meest opgevallen.

De eerste veertien dagen zijn voorbij gegaan met organiseren en nog eens organiseren, met twee non stop rinkelende telefoons. Rina van Schaik heeft ons geweldig geholpen en van raad en daad voorzien. Nu u mij vraagt wat het meest is opgevallen. Wel dat vrijwel niemand over de ramp sprak. Het leek wel of daarop een taboe rustte.

Natuurlijk moesten de Groenloërs flink inschikken, maar ik heb echt geen enkele klacht gehoord. Evenmin trouwens van de Enschedeërs. Gemiddeld maken in Groenlo tachtig tot honderd mensen gebruik van de kantine, nu ruim driehonderd en vijftig. Voor de bediening hebben we drie extra medewerkers uit Enschede gekregen. We werken met in totaal zes mensen. Alles wordt aangevoerd door een cateraar, Broodje Tom (de eigenaar is beter bekend van de Asser esch). Wij hebben begrepen dat het wel oktober kan worden voordat onze collega's weer in het kantoor in Enschede terecht kunnen. Ik wil best bekennen dat ik nu al weet dat we straks de drukte zullen missen. Wat zal het, terug in de "oude" kantine, dan stil zijn. We hebben gemerkt dat het broodje gezond bij de mensen uit Enschede favoriet was, onmiddellijk gevolgd door de befaamde gehaktbal.

Rob Snel: “Heerlijk, dat opereren zonder muurtjes met korte beslislijnen”

Nadat de brouwerij in Enschede zwaar getroffen bleek door de ramp, moest Groenlo een deel van haar taken overnemen. De prioriteiten lagen in de eerste uren noodgedwongen vooral op de binnenlandse markt en op Grolsch pils, niet op het buitenland en de speciaalbieren. We hebben onze directeur International Rob Snel gevraagd naar zijn bevindingen.

Hiernaast volgen zijn impressies.

Verslagenheid

Op zondagochtend in het crisisteam in Enschede, dus dichtbij de plek van het onheil, begint de omvang van de ramp door de verhalen van degenen, die er in of vlakbij geweest waren, pas echte vormen aan te nemen. Toch krijgt de stemming van grote verslagenheid hier echter al gauw het karakter van hoe gaan we samen deze crisis te lijf. Het menselijke aspect staat vanzelfsprekend centraal. Waar zijn onze mensen, medewerkers en gepensioneerden? Personeel en organisatie staat voorop. Het is nu zondag, maar morgen begint de nieuwe week. Hoe kunnen we ze bereiken? Zijn er slachtoffers onder, of zelfs doden? Daarna wordt, hoe moeilijk dat ook is, vooruit gekeken. Hoe gaan we onze klanten informeren, kunnen we onze systemen in de lucht krijgen, is er nog bruikbare voorraad? Er moeten knopen worden doorgehakt. En dat gebeurt, volstrekt eensgezind, we zitten volkomen op één lijn. Er is natuurlijk een enorm tekort aan capaciteit (we schatten op dat moment dat de brouwerij grotendeels is verwoest en dat het opstarten nog maanden gaat duren). Dus het Amsterdam merk wordt in principe

terug gebracht naar nul ten faveure van Grolsch pils op de binnenlandse markt. Als verantwoordelijke voor de internationale markt besef je dan ineens dat je één-derde van je portefeuille kwijt bent. Voordien was al besloten om binnen 24 uur alle mensen bij elkaar te halen in het Expo Center in Hengelo, dus de volgende dag op maandag en om op diezelfde dag reeds op te starten in Groenlo. Dat is wonderbaarlijk gelukt.

Blijken van medeleven

Maandag in Groenlo is 90% van de systemen in de lucht en werken hele afdelingen uit Enschede verspreid in het kantoor, in de kantine en in het aanpalende café-restaurant Asser esch onder hoogspanning, maar ook in een sfeer van een niet onder woorden te brengen eensgezindheid, die als een warme deken over je heen viel. Er is in de nacht van zondag op maandag een mammoetkarwei geleverd door de Interne Dienst en Automatisering met bescheiden hulp van International! De eerste reacties van onze klanten komen nu binnen, letterlijk vanuit de hele wereld. De ramp in Enschede is klaarblijkelijk wereldnieuws en de verwoeste brouwerij schijnt op menige voorpagina te staan of op tv in beeld te zijn.

Concurrenten, of beter collega brouwerijen, bieden spontaan hun hulp aan. Natuurlijk gebeurt dat niet vanwege onze mooie blauwe ogen, maar tegen marktprijzen, maar toch... Wij richten ons intussen vooral op het invullen van een zo snel mogelijke

doorstart. Een voordeel daarbij is, dat onze eigen gist op diverse andere locaties beschikbaar is, vanwege onze ervaring met licentie-brouwen. Sommige medewerkers staan te popelen om in de auto te springen en de zaken bij collega brouwerijen in binnen- en buitenland te gaan regelen.

Aan de slag

De eerste dagen kan International nog niet echt bijdragen of het resultaat beïnvloeden. Alle aandacht gaat terecht vooral uit naar mensen, de ravage op het brouwerijterrein en Commercie Nederland. Toch krijgen we al snel het “verlossende woord” in het crisisteam: indien er mogelijkheden zijn voor continuïteit voor “Amsterdam” dan staat het licht op groen, zij het onder het bulderende beding van de voorzitter “dat dit nooit ten koste mag gaan van één pint Grolsch”! We hebben het gevoel dat we nu echt aan de slag kunnen. We hebben fantastisch overleg met Leo van der Stappen en Nico Heinen en Commercie Nederland en Logistiek over het “outsourcen” van bier. Dit allemaal tegen de achtergrond van de alles overheersende vraag van hoe verdelen we onze schaarste en waar krijgen we zo snel mogelijk goede alternatieven.

Teruggeworpen worden op je primaire taken zonder rimram voelt weldadig.

De puzzle

De fiches van de dagelijkse puzzle vallen steeds beter op hun plaats. Binnen een week is Amsterdam Mariner ondergebracht bij Hannen Alt en is er voor Navigator zicht op twee mogelijkheden: Harboe in Denemarken en Rostock in Noord Duitsland. Maximizer geeft meer problemen. Twee opties, één in Beieren en één in Frankrijk, komen niet van de grond.

De 50-liter fusten voor de nederlandse markt worden in Flensburg afgevuurd en deze fusten alsmede de 30 liter vaten voor International bij Hannen Alt. Blond en Amber liggen nog in de kelders in Enschede en het blijft onzeker of die nog te gebruiken zijn, maar ook daarvoor hebben we alternatieven achter de hand.

Natuurlijk zijn er ook teleurstellingen: spontane toezeggingen van het eerste uur worden niet altijd ingelost. Het wordt geleidelijk duidelijk dat de schade voor International beheersbaar blijft. We kunnen redelijk aan onze verplichtingen blijven voldoen, zij het dat op de korte termijn de schade wel degelijk voelbaar is. We werken in sommige landen met kleinere distributeurs, die niet met grote voorraden kunnen werken en dus een gat in hun leveringen met alternatieven, dus met merken van anderen vullen. Een ander verschijnsel is, dat acceptatie en medeleven betrekkelijk snel wegebben en de zakelijkheid overheerst. Speciaal bij de klanten ver weg zal de leveringsstiptheid weer snel in orde moeten zijn.

De winst

We zitten boven op elkanders lip, hetgeen betekent dat we van hoog tot laag perfect geïnformeerd zijn. Kortere lijnen hebben nooit bestaan. De mensen steken hun lichtjes niet onder de korenmaat, maar schitteren volop en de besluitvaardigheid is maximaal. Het is een geweldige ervaring om als één bedrijf te opereren, zonder muurtjes. Iedereen zet zijn beste beentje voor om deze megaklus te klaren. Zo heeft een ramp, die je met je rug tegen de muur zet ook nog winstpunten. Indien we kans zien om deze cultuur en werkwijze straks naar De Groote Plooy door te trekken, dan zijn we van een goede toekomst verzekerd”.

Komt tijd

Een maand na de explosie in Enschede kunnen we beter overzien welke gevolgen deze ramp heeft gehad. Onvoorstelbaar menselijk leed en enorme schade zijn aangericht. Tijd heelt in dit geval lang niet alle wonden en we wensen de betrokkenen alle sterkte om het verlies van dierbaren en materiële zaken te verwerken.

Tijd om te overzien

Ook onze brouwerij aan de Brouwerijstraat heeft grote schade opgelopen. Hierdoor heeft de productie van Grolsch Premium Pilsner aanzienlijke vertraging opgelopen. Mocht u, als consument, daar hinder van hebben ondervonden, dan vragen we uw begrip voor de moeilijke situatie waarin ons bedrijf zich bevond.

Tijd om te bedanken

De bereidwillige medewerking van onze handelspartners, collega-brouwerijen en leveranciers is voor ons een flinke steun. Zonder de inspanning van deze partijen waren de gevolgen voor onze onderneming nog veel groter geweest.

Tijd om vooruit te kijken

De grootste problemen zijn op dit moment onder controle en wij zien uit naar een goede toekomst. De leveringen zijn weer nagenoeg op peil zodat u weer volop van Grolsch Premium Pilsner kunt genieten.

Komt Grolsch

